BENCONT WEEKLY REPORT

ROČNÍK 2021| ČÍSLO 4

V tomto čísle:

→ FED sa rozhodol sadzby nemeniť

→ Čína predbehla USA v priamych zahraničných investíciách

→ Nárast spotreby EÚ o 11,4%

→ Podiel obnoviteľnej energie sa zvýšil na 38%

→ Medziročný nárast výrobných cien v SR o 0.8%

→ Slovenský rating opäť na úrovni A+

→ Zásoby Americkej ropy WTI poklesli o takmer 10 mil. barelov

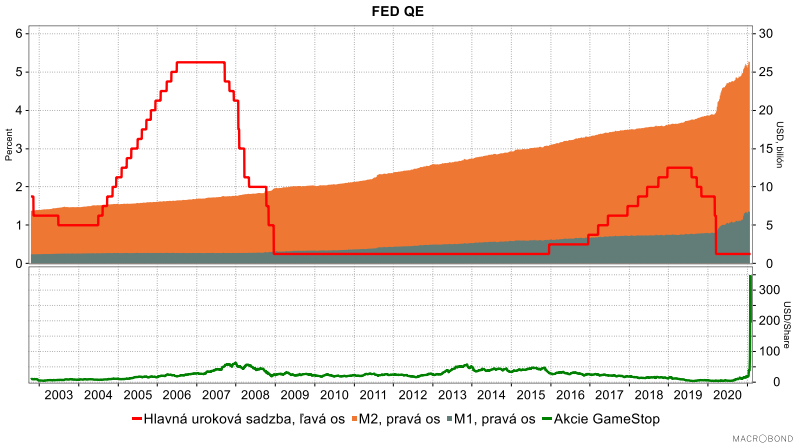
SPOLUPRÁCA EÚ S USA

Nový prezident USA Joe Biden predstavuje príležitosť pre posilnenie vzťahov a zmiernenie napätia medzi EÚ a USA keďže sa vo všeobecnosti považuje za umiernenejšieho vodcu a potencionálneho spojenca európskeho kontinentu.

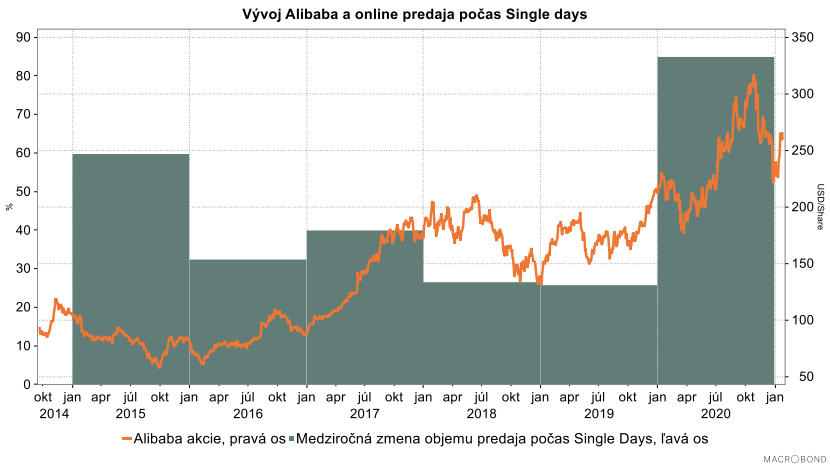
Prvou veľkou zmenou by mohol byť reformný vzťah WTO. USA zaviedlo ešte v roku 2018 dovozné clá na hliník a oceľ, čím EÚ zareagovala zavádzaním nových ciel na americké tovary. Ďalšie spory sa týkajú štátnych dotácii výrobcov lietadiel Airbus a Boeing či diskusia o zavedení digitálnej dane pre veľké technologické firmy. Dôkazom zmieru môže byť prvý deň Joea Bidena v úrade kedy okamžite pristúpil k opätovnému prinavráteniu USA k Parížskej klimatickej dohode. Ďalším významným krokom nového lídra má byť „Summit demokracii“. Takéto stretnutie demokratických vodcov má byť namierené najmä voči autokraciám. Bude vytvorený akýsi list zásad, ktoré budú usmerňovať prípady kedy je celé politické usporiadanie danej oblasti vedené jednotlivcom pričom by sa voči takýmto formám správania rozhodovať tvrdšie. Samozrejme, že k tejto téme treba pristupovať opatrne, keďže sa priamo dotýka Číny, s ktorou treba rátať pri spoločnom riešení globálnych kríz. Príkladom môže byť riešenie klimatickej krízy, ktorej východisko bez spolupráce s Čínou nebude možné. Celkovo je však téma ohľadom vzťahov s touto krajinou veľmi vyexponovaná. Obe strany si chcú čo najlepšie nastaviť vzťahy s touto krajinou. Čína je pre nich v mnohých smeroch hrozbou a veľkou konkurenciou. EÚ po siedmich rokoch rokovaní uzavrela s Čínou obchodný pakt ohľadom ratifikácie pravidiel Medzinárodnej organizácie práce o nútenej práci. USA sa taktiež nedávno veľmi hlasno vyhranilo proti nútenej práci Ujgurov na čínskych bavlníkových plantážach. Snaha Američanov o bojkot bavlny z Číny však nebude mať veľký úspech pokiaľ sa k nej nepridajú aj zvyšné vlády sveta. Uzavretie už vyššie spomínanej investičnej dohody EÚ s Čínou by údajne takýmto praktikám mali vo všeobecnosti zabrániť. Je veľmi dôležité aby krajiny jasne komunikovali svoj záujem v ukončení neľudských praktík, ktoré Číne pri svojom hospodárstve široko využíva. Čína sa takouto dohodou zaviazala k tomu, že vyvinie nepretržité a trvalé úsilie o implementovanie takýchto dohôd do svojho fungovania. Od novej americkej administratívy teda môžeme očakávať viac koordinovaný prístup s EÚ voči tejto komunistickej krajine. (pd)

FED ponecháva prúdiť lacné peniaze aj naďalej

Americká centrálna banka sa rozhodla ponechať hlavné úrokové sadzby nezmenené na úrovniach od 0,25%-0%. Ďalej sa zaviazala mesačne nakupovať cenné papiere štátnej pokladnice v hodnote 80 mld. USD a cenné papiere kryté hypotékou v hodnote 40 mld. USD. Týmito opatreniami si FED sľubuje poskytnutie dostatočnej likvidity pre trh, aby tak zabezpečil kontinuitu hospodárstva bez prudkého poklesu. Americká centrálna banka plánuje tieto monetárne stimuly nemeniť až do momentu, kedy sa inflácia dostane nad 2%. Práve kvôli poklesu cien ropy (pohonných hmôt) je súčasná americká inflácia na úrovni +0,4% (december 2020). Aj vďaka novej americkej administratíve a ich stimulačných plánoch sa odhaduje, že inflácia naberie hodnoty 2% ešte pred rokom 2023. Nový prezident Joe Biden už predstavil stimulačný balíček v hodnote 1,9 bil. USD, ktorý sa prerozdelí priamo na účty občanom v hodnote 1 400 USD na osobu. Časť z týchto prostriedkov poputuje aj na americkú burzu, kde už v súčasnosti sa dejú iracionálne špekulácie. Jedným z príkladov takejto špekulácie, vytvorenej aj vďaka lacným peniazom, je prípad spoločnosti GameStop. Táto dlho zabudnutá firma sa vďaka reddit komunite špekulantov stala najpredávanejšou spoločnosťou na burze. Akcie tejto spoločnosti sa behom týždňa zvýšili o 933% aj keď výsledok hospodárenia tejto firmy bol za posledné dva roky stratový. Najväčší problém s týmto nábehom špekulantov mali hedgové fondy, ktoré majú zashortované pozície v tejto spoločnosti (vsadili na to, že cena akcii tejto spoločnosti bude klesať). Melvin Capital si kvôli hrozbe uzavretia ich pozícii (vplyvom rapídneho nárastu cien akcii) musel požičať 2,75 mld. USD, no ani to mu nepomohlo a nakoniec uzavrel všetky pozície v GME s vysokou stratou. Toto je výsledok lacných peňazí FEDu a podobných situácii môžeme byť svedkami aj naďalej (príklad: AMC 300%+ za 27.01.2021). (mm)

Čína kraľuje v online obchode

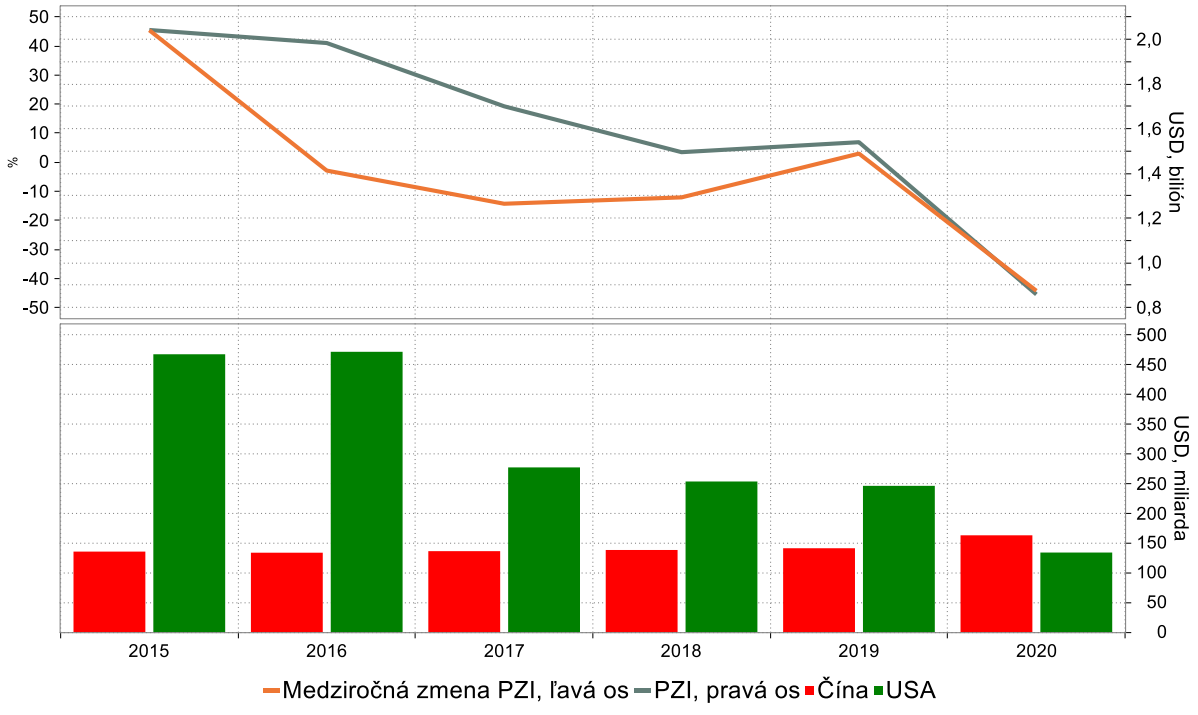

The Economist uvádza, že pandémia so sebou priniesla perfektné podmienky na rozvoj online obchodu a to najmä v Číne. Táto komunistická krajina dlhodobo dominuje v elektronickom obchode (americký online obchod prekonala už v roku 2013) a to hlavne cez jej spoločnosť Alibaba. Podľa trhovej kapitalizácie tvorila táto spoločnosť v čase jej vstupu na trh až 81% celého čínskeho elektronického obchodu no dnes to je už "len" 55%. O dominancii tejto firmy hovorí aj fakt, že spoločnosti Alibaba, JD.com a Pindoudou sa podieľajú na 90% všetkých online predajoch v Číne (Alibaba 61%). Pre porovnanie v Amerike tvoria traja najväčší predajcovia (Amazon, Shopify a eBay) 50% všetkých predajov. Dôvodom na rast internetového obchodu v Číne je aj skutočnosť, že Američania majú pri 330 miliónoch obyvateľov o 30 krát viac nákupných centier ako Čína s jej 1,4 miliardy obyvateľmi. Firmy sa teda kvôli absencii kamenných obchodov snažia preraziť na internete. Majú na to skvelé podmienky, keďže až 900 miliónov Číňanov používa internet. V rámci konkurencie sa firmy predbiehajú v inováciách v online priestore a tak Alibaba prišla s predajom produktov cez live prenosy. Objem predaných tovarov cez tieto live prenosy sa medzi rokmi 2019-2020 zdvojnásobil na súčasnú hodnotu 153 mld. USD. Viaceré online spoločnosti zo západu už musia konkurovať inováciám z Číny, keďže tento trh má oveľa väčšiu dynamiku (viď. TikTok). (mm)

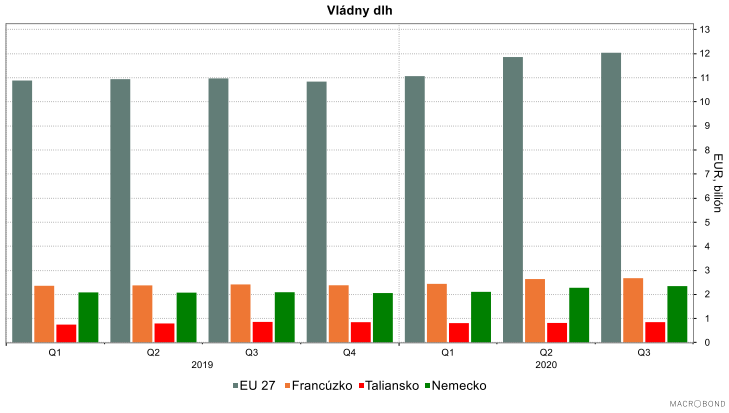
Priame zahraničné investície smerovali do Číny

Priame globálne zahraničné investície v roku 2020 medziročne poklesli o 42% na úroveň 859 mld. z úrovne 1,5 bil. Takáto nízka úroveň investícií bola naposledy zaznamenaná v 90. rokoch a je o viac ako 30% pod úrovňou investícií, ktorá nasledovala po globálnej finančnej kríze v rokoch 2008 - 2009. Napriek prognózam oživenia globálnej ekonomiky v roku 2021 sa očakáva, že toky PZI zostanú slabé z dôvodu neistoty ohľadom vývoja pandémie COVID-19. K najväčším poklesom PZI patria rozvinuté krajiny, kde sa toky prepadli o 69% na odhadovaných 229 mld. dolárov. Toky do Severnej Ameriky poklesli o 46% na 166 mld. dolárov, pričom cezhraničné fúzie a akvizície poklesli o 43%. Ohlásené investičné projekty na zelenej lúke tiež klesli o 29% a obchody s projektovým financovaním poklesli o 2%. USA zaznamenali pokles priamych zahraničných investícií o 49%, čím sa znížili na odhadovaných 134 mld. dolárov. Pokles nastal vo veľkoobchode, finančných službách a výrobe. Cezhraničné fúzie a akvizície amerických aktív zahraničným investorom poklesli o 41% najmä v primárnom sektore. Taktiež poklesli investície smerujúce do EÚ a dostali sa na zápornú úroveň – 4 mld. Záporné PZI môžu nastať z viacerých dôvodov, ak dôjde k dezinvestovaniu do aktív, pôžičky od pridruženej spoločnosti smerom k materskej sú väčšie ako ZI a pôžičky poskytnuté materskou spoločnosťou, alebo ak pridružená spoločnosť vyplatí svoju pôžičku. Celkový výkon európskych PZI však maskuje niekoľko regionálnych svetlých miest. Napríklad vo Švédsku došlo k zdvojnásobeniu tokov z 12 mld. dolárov na 29 mld. dolárov. Priame zahraničné investície do Španielska tiež vzrástli o 52%, a to vďaka niekoľkým akvizíciám, ako sú súkromné akcie zo Spojených štátov amerických Cinven, KKR a Providence, ktoré získali 86% spoločnosti Masmovil. Z ďalších rozvinutých ekonomík toky do Austrálie poklesli (-46% na 22 mld. dolárov), ale zvýšili sa pre Izrael (z 18 mld. dolárov na 26 mld. dolárov) a Japonsko (z 15 mld. dolárov na 17 mld. dolárov). Aj keď sa prílev PZI do rozvojových ekonomík znížil o 12% na odhadovaných 616 mld. dolárov, tvorili 72% globálnych PZI - najvyšší zaznamenaný podiel. Toky členom Asociácie národov juhovýchodnej Ázie (ASEAN) sa znížili o 31% na 107 miliárd dolárov, kvôli poklesu investícií najväčším príjemcom v subregióne. Pokiaľ ide o jednotlivé národy, Čína bola najväčším príjemcom PZI na svete, keď toky do ázijského giganta stúpli o 4% na 163 mld. dolárov. High-tech priemysel zaznamenal v roku 2020 nárast o 11% a cezhraničné fúzie a akvizície sa zvýšili o 54%, najmä v IKT a farmaceutickom priemysle. India, ďalšia významná rozvíjajúca sa ekonomika, tiež zaznamenala pozitívny rast (13%), ktorý bol podporený investíciami do digitálneho sektoru. Výhľad do budúcnosti ale nie je veľmi pozitívny. Veľký pokles zaznamenali najmä investície na zelenej lúke, ktoré majú zásadný význam pre rozvoj produktívnych kapacít a infraštruktúry. Očakáva, že akékoľvek zvýšenie globálnych tokov PZI v roku 2021 nebude pochádzať z nových investícií do produktívnych aktív, ale z cezhraničných fúzií a akvizícií, najmä v oblasti technológií a zdravotnej starostlivosti - dvoch priemyselných odvetví postihnutých pandémiou v odlišnom smere. (vj)

Priame zahraničné investície v bežných cenách

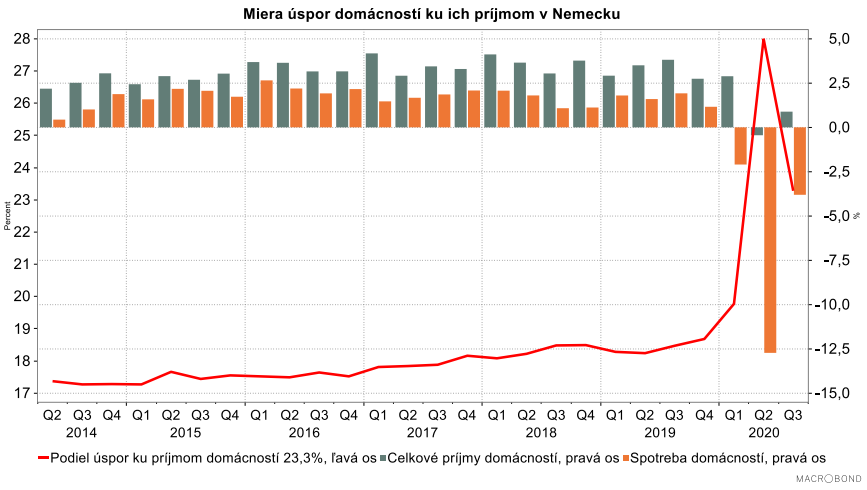
Vládny deficit a dlh v EÚ

V treťom štvrťroku 2020 sa sezónne upravený pomer deficitu verejnej správy k HDP dostal v eurozóne na úroveň 5,8% a v EÚ na úroveň 5,6%. V treťom štvrťroku 2020 všetky členské štáty pokračovali v zaznamenávaní deficitu verejných financií. Ak sa pozrieme na vládne príjmy k HDP tie poklesli a dosiahli na úroveň 46% HDP. Vládne výdavky v EÚ poklesli o 7,4% a dostali sa na úroveň 51,6% Keďže situácia s pandémiou COVID-19 sa v treťom kvartáli zlepšila vládne výdavky zaznamenali pokles pretože na nich už do takej miery nepôsobili politické opatrenia na zmiernenie hospodárskych a sociálnych dopadov pandémie. Vlády EÚ plánujú tento rok ísť hlbšie do mínusu ako kedykoľvek predtým a zvyšujú tak vládne výdavky alebo znižujú dane. Podľa odhadov sa pohybovali na úrovni takmer 11,7 mld. eur, čo predstavuje takmer 12% HDP. Medzi rozpočtovým deficitom a vládnym dlhom je bezprostredná súvislosť, keďže deficit verejných rozpočtov zvyšuje verejný dlh a ten sa v EÚ dostal na úroveň 89,8% k HDP. Najväčšie medziročné zvýšenie pomeru dlhu k HDP bolo zaznamenané na Cypre (+22,9%) za ním nasledovalo Taliansko (+17,4 %), Grécko (+17,3%), Španielsko (+16,6%) a Francúzsko (+16,5%). S druhou vlnou pandémie a vzniku tzv. dvojitej recesie zatiaľ nie je žiadna vôľa uzákoniť fiškálne obmedzenie alebo usilovať sa o zvrátenie nárastu dlhu. Do budúcna sa ale bude musieť riešiť otázka splácania dlhu, tak aby príliš nezadlžili budúce generácie, na ktoré sa budú prenášať náklady činnosti súčasnej generácie. Taktiež sa vlády budú musieť pozrieť, na to, že rozšírením množstva peňazí v obehu, ktoré slúžili ako záchranný balík pre krajiny môžu do budúcna znamenať zvyšovanie cenovej hladiny. (vj)

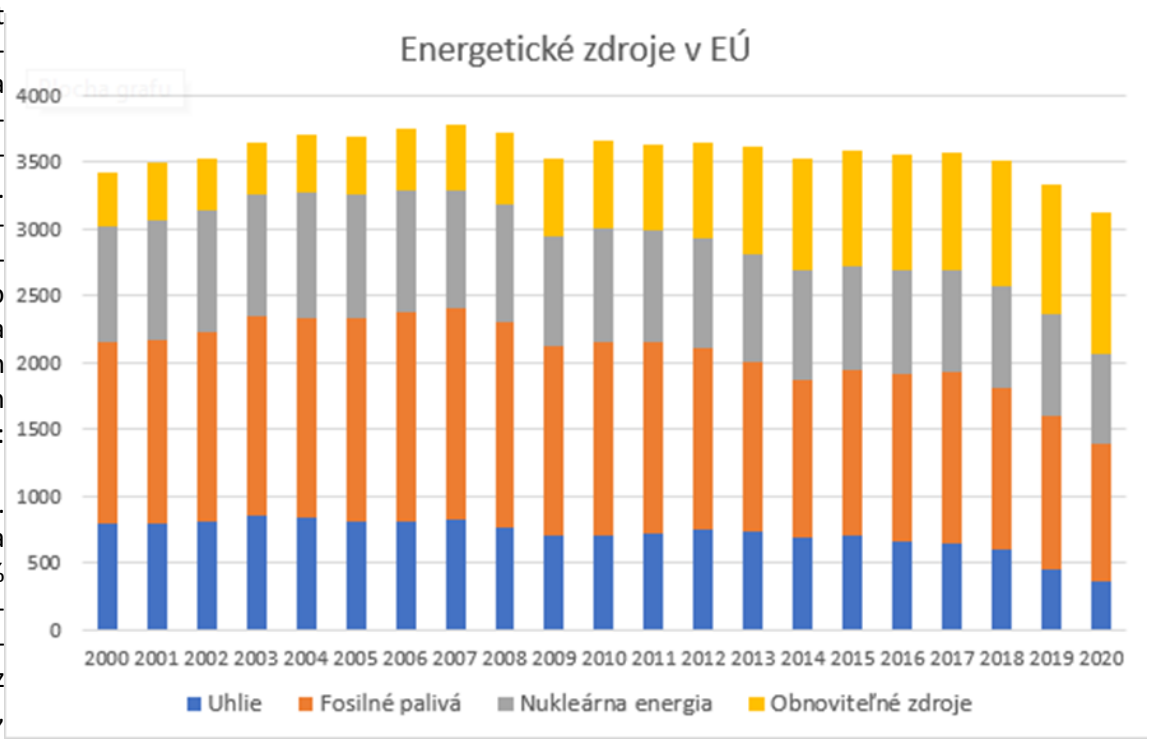
Zvýšenie spotreby v 2Q 2021?

Za 3Q 2020 evidujeme nárast spotreby domácností v EÚ medzikvartálne na úrovni 11,4%. Ide tak o nárast z predošlej úrovne v 2Q, kedy sme kvôli opatreniam na zníženie mobility mohli vidieť vôbec najprudší pokles spotreby a to medzikvartálne o 9,9%. To, že sa spotreba počas 3Q prudko zvýšila je dobrý znak pre obnovu hospodárstva, keďže spotreba domácností tvorí viac ako 50% HDP v EÚ. Počas 2Q domácnosti znížili spotrebu, no neznížili sa im ich príjmy v rovnakej miere (hlavne vďaka programom na udržanie zamestnanosti zo strany jednotlivých štátov). Pokles príjmov bol na úrovni 2,9%, čo netvorí ani tretinu poklesu spotreby. Zvyšné príjmy sa presunuli do úspor, ktoré sa počas 2Q zvýšili o 8 p.b. na úroveň 24,6% ku ich príjmom. Počas 3Q sme sledovali zvýšenú spotrebu, čo spôsobilo aj pokles pomeru úspor ku ich príjmu na úroveň 17,4%. Môžeme teda povedať, že ľudia začali v 3Q 2020 míňať nahromadené úspory počas 2Q 2020 na odloženú spotrebu. Stále je však úroveň 17,4% úspor od priemeru 12,5% ďaleko. Počas posledného štvrťroka 2020 a začiatkom roka 2021 sme mohli vidieť opätovné opatrenia na zníženie mobility, čo môže mať znova za následok nárast pomeru úspor domácnosti ku príjmom (podotýkame, že opatrenia na udržanie zamestnanosti sú stále v platnosti, čiže neočakávame zníženie príjmov vo väčšej miere ako zníženie spotreby). Podľa scenára aký sme mohli vidieť v 3Q teda môžeme očakávať, že po uvoľnení opatrení proti pandémii, ľudia začnú prudko zvyšovať svoju spotrebu vďaka nahromadeným úsporám. Tento proces bude závisieť od vývoja pandémie, ktorá momentálne mutuje v rôzne formy. Podľa súčasného tempa vakcinácie môžeme očakávať uvoľnenie v 2Q 2021 a teda rovnako aj zvýšenie spotreby. (mm)

Míľnik pre energetiku EÚ

Rok 2020 sa zapíše do histórie Európskej únie ako absolútne prvý rok kedy sa produkcia obnoviteľnej energie stala aj hlavným zdrojom elektrickej energie. Ich podiel bol až 38% (rok 2019-34,6%) elektrickej energie pričom pri fosílnych palivách to bolo o jedno percento menej, čiže 37%. Rozdiel medzi týmito dvomi číslami tvorí výroba jadrových elektrární. Cieľ klimatickej neutrality do roku 2050 sa tak začína pomalými krokmi rozbiehať a dá sa očakávať, že sa podiel obnoviteľných zdrojov bude každým rokom zvyšovať. Nárast zatiaľ nie je dostatočne veľký na to, aby sme splnili zelené európske ciele. Taktiež vyšší podiel obnoviteľných zdrojov ako fosílnych na úrovni krajín dosiali zatiaľ len dva štáty EÚ: Nemecko a Španielsko. Veterná energia dodávala 14% európskej elektriny, čo predstavuje nárast z 9% v roku 2015, a solárna energia dodávala 5%, čo predstavuje nárast z 3% v roku 2015. Výroba uhlia klesla minulý rok o 20 % a od roku 2015 sa jej podiel znížil až o 50 %. Takýto pokles zároveň spôsobil, že európska energia je opäť o niečo čistejšia. Intenzita uhlíka za 5 rokov klesla z 317 gramov CO2/kWh na 226 gramov CO2/kWh. Takýto pokles je však značný, no stále nie dostatočný a do budúcich rokov je potrebné očistiť energiu od uhlíka ešte viac. V roku 2020 nám v obmedzovaní pomohol aj Covid 19, aj vďaka, ktorému poklesol dopyt po elektrine o 4%. Pandémia však výrazne spomalila výstavbu nových veterných a solárnych zariadení, čo znamená, že EÚ by bez koronavírusu dosiahla pravdepodobne ešte vyšší podiel obnoviteľných zdrojov. Do roku 2030 by mohlo prísť k zníženiu emisií zoskupenia až o 55%. Na to však bude nutné vyrábať niekoľkonásobne viac energie z vetra a slnka ako mnohé desaťročia predtým. Takéto ambiciózne ciele sú však pre našu planétu momentálne veľmi potrebné. (pd)

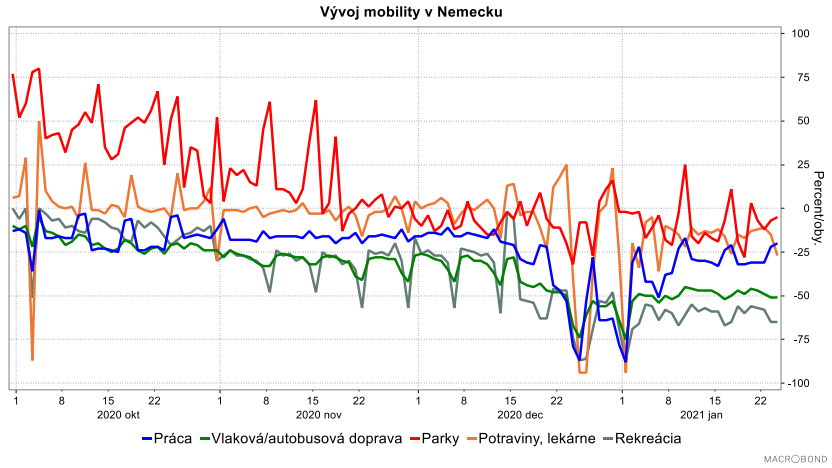

Ekologické poľnohospodárstvo EÚ

Poľnohospodárstvo Európskej únie je sektor, ktorý poskytuje prácu viac ako 44 miliónom ľuďom a približne 2% sa podieľa na hrubom domácom produkte. Celková veľkosť využívanej poľnohospodárskej plochy sa pohybuje na úrovni 162 miliónov hektárov. Pod týmto rozsahom si predstavme ornú pôdu, trvalé porasty, plodiny a kuchynské záhrady, ktorý poľnohospodársky podnik využíva. Daná plocha teda neobsahuje budovy, rybníky atď. Zaujímavosťou je to, že veľkosť organickej plochy sa na celkovej podieľa až 8,5% (Slovenské eko-hospodárstvo je výrazne nad priemerom EÚ s viac ako 10%). Takáto pôda sa od tej klasickej odlišuje tým, že dbá viac na ochranu životného prostredia, ochraňuje voľne žijúcich živočíchov a pri výrobe aj na životné podmienky zvierat. Hodnota ekologického maloobchodného predaja v Európe bol v posledných rokoch približne na úrovni cez 43 miliárd eur. Ekologické poľnohospodárstvo významne v posledných rokoch naberá na popularite a EÚ preň chce v rámci propagačnej politiky v roku 2021 vyčleniť 40 miliónov eur s cieľom dosiahnuť do roku 2030 veľkosť až v podobe 25% celkovej poľnohospodárskej plochy. Pokiaľ ide o spotrebu biopotravín na obyvateľa v EÚ, tá v roku 2018 bola na úrovni takmer 80 eur pričom ešte v roku 2006 bola 26 eur. Aj táto štatistika tak naznačuje jasnú krivku popularity zdravých potravín, pričom sa počíta s tým, že naďalej bude ešte rásť. (pd)

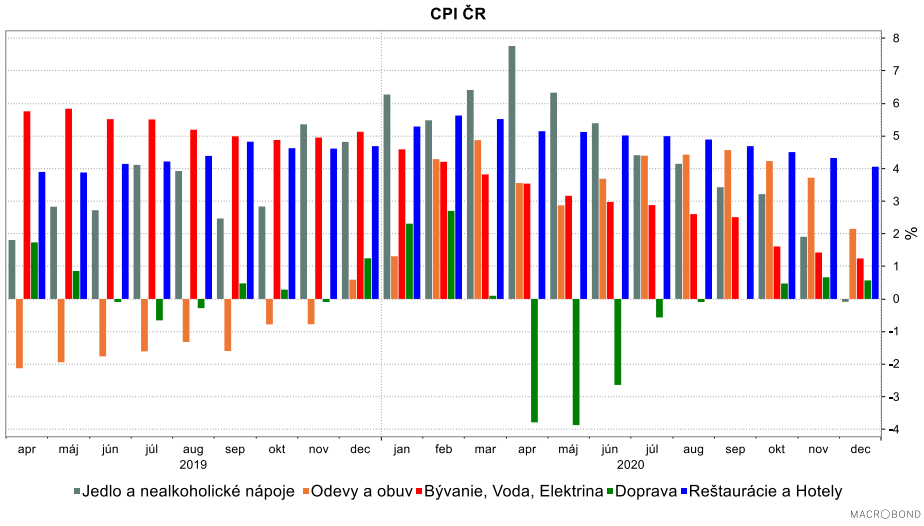
Nemecko opäť predlžuje lockdown

Nemecko pristúpilo na nový lockdown od 2.11.2020. V pondelok vstúpili do platnosti nové prísnejšie opatrenia, aj keď sa počet nakazených v krajine znižuje vláda nechce pristúpiť k uvoľneniu opatrení, aby sa situácia znova po chvíli nezopakovala. Tieto opatrenia obmedzili stretnutia na jedného cudzieho človeka mimo domácnosť. Taktiež sú uzatvorené všetky prevádzky, ktoré neslúžia k uspokojeniu základných potrieb ako potraviny, lekárne a pod. Ak sa pozrieme na ekonomické dopady druhého blokovania, tie sú o niečo menšie ako počas prvej vlny. Zahraničný obchod a priemysel sú pre Nemecko ťahačom ekonomiky aj preto krajina vyšla ako najlepšie zvládajúca krízu. ZO medziročne poklesol v novembri o 1,3%, nezamestnanosť je na úrovni 4%, tržby maloobchodu vzrástli o 5,6%. Predlžovanie blokovania ale dôrazne vplývajú na dôveru spotrebiteľov, ktorá sa znížila na -15,6 percentuálneho bodu. Zatvorenie reštaurácií a väčšiny maloobchodných prevádzok zasiahla spotrebiteľské nálady rovnako ťažko, ako to bolo pri prvom uzamknutí na jar minulého roka. Taktiež sa znížila dôvera k ekonomickým vyhliadkam krajiny ako aj k ich vlastnému príjmu. Znížené dane z pridanej hodnoty a klesajúce náklady na energiu taktiež ťahali infláciu krajiny do záporných čísel (december 2020 -0,3%) avšak v januári inflácia vzrástla až o 1,3 percentuálneho boda. Vláda sa snaží pripraviť opatrenia, tak aby rok 2021 bol pre nemeckú ekonomiku pozitívny a preto navýšila pomoc na podporu postihnutých podnikov ďalších 10 mld. eur. Po ôsmich rokoch rozpočtových prebytkov zaznamenalo Nemecko podľa predbežných odhadov na konci roku 2020 rozpočtový deficit na úrovni -158,2 mld. EUR, čo je takmer 5% HDP. Navýšenie štátneho dlhu ale môže vláda ovplyvniť zmenou fiškálnej politiky a zvýšením daní v určitej oblasti, ktoré sa počas krízy snažila držať na nízkych úrovniach. Aj napriek záporným hodnotám v hlavných ekonomických ukazovateľoch Nemecká ekonomika odoláva vysokým prepadom najmä kvôli vysokej vládnej podpore a výrobnej a priemyselnej produkcii. (vj)

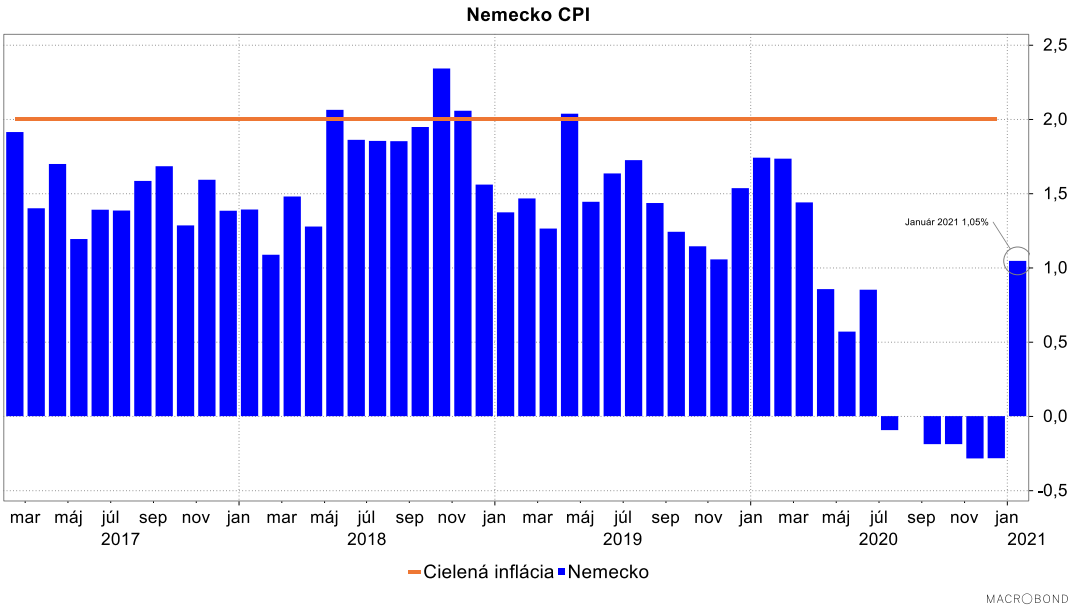
Vývoj indexu spotrebiteľských cien v ČR

Medziročné porovnávanie spotrebiteľských cien v ČR vo štvrtom kvartáli zachytil opäť nárast o 2,6%. V porovnaní s 3Q je ale zaznamenané spomalenie vývoja indexu cien a to konkrétne o 0,7%. Príčina spomalenie cien sa odráža najmä v spomalení rastu cien potravín a nealkoholických nápojov ale aj cien bývania a cien za energie. Spomalenie rastu cien bude mať v budúcnosti vplyv na regulovanie množstva určitých položiek zo strany výrobcov, tak aby sa znova podnietil dopyt a teda aj opätovný nárast ich ceny. Na zmeny cien v budúcnosti bude mať taktiež vplyv nový zákon, ktorý prešiel v ČR. Ten určuje presné kvóty na predaj domácich produktov. Predajne v ČR budú musieť mať po novom minimálne 55% českých výrobkov. Tento stav bude mať veľký vplyv na vývoj cien. Nižšia konkurencia a ponuka na trhu pri rovnakom dopyte so sebou prináša rast cien, ktoré sa v ďalšom kvartáli odrazia na raste indexu spotrebiteľských cien, čo by nemalo pozitívny vplyv na peňaženky spotrebiteľov a ich disponibilný príjem. (vj)

Inflácia v Nemecku zaskočila

Podľa predbežných údajov nemeckého štatistického úradu je inflácia v Nemecku za mesiac Január na úrovni 1%. Ide tak o medzimesačný nárast o 1,3 p.b. Tento nárast cenovej hladiny môžeme vidieť vo všetkých hlavných zložkách spotrebného koša. Tovar tvorí 46% nemeckého SK a rast cien je v tomto sektore na úrovni 0,6% (medzimesačne nárast až o 2,4 p.b.). Služby počas januára tiež zdraželi medziročne o 1,5% (medzimesačne o 0,4 p.b.). Ide o dôležitý ukazovateľ, keďže Nemecko tvorí až 1/5 celého hospodárstva EÚ. Je teda pravdepodobné, že celková inflácia celej Eurozóny sa za mesiac január prudko zvýši. Inflácia je v súčasnosti akýmsi koordinátorom pre tvorcov monetárnych politík. Práve ECB sa zaviazala postupne rušiť QE v prípade, ak inflácia naberie hodnoty blízke 2%. Predpokladali, že táto situácia nastane najskôr v roku 2023 a dovtedy budú naďalej poskytovať likviditu pre trh. Ak bude tento prudký nárast inflácie v Nemecku pokračovať tak celá situácia s QE sa môže zmeniť. Bolo by to ešte v čase, kedy sa jednotlivé hospodárstva členov EA nestihli spamätať z otrasov počas roka 2020. (mm)

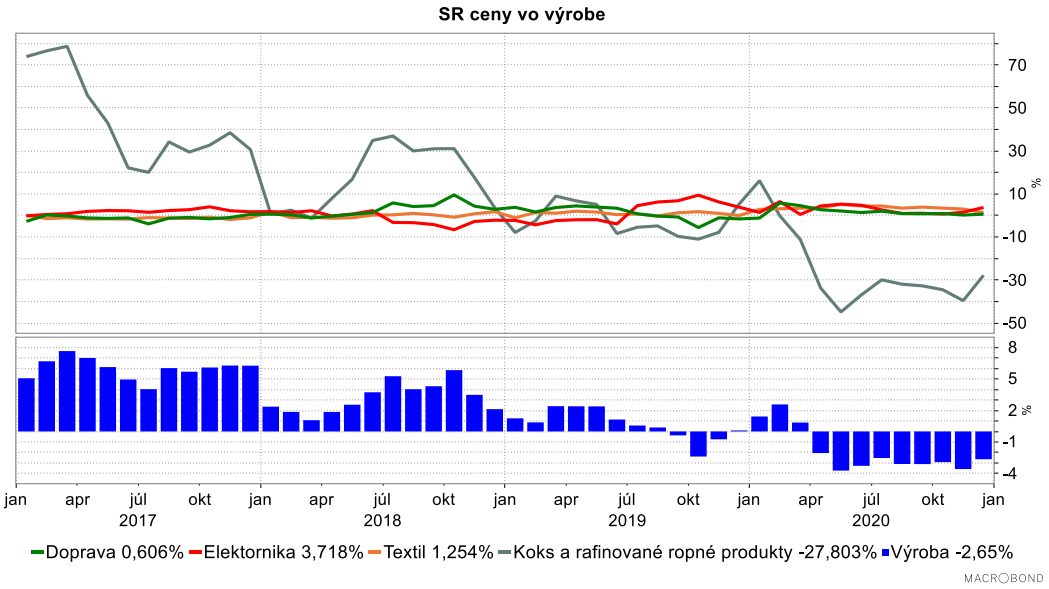
Zlepšenie slovenského ratingu

Po tom, čo ratingová agentúra Standard & Poor's v júli 2020 zmenila hodnotenie zo stabilného výhľadu na negatívne sa v januári 2021 opäť Slovensko dostáva do pozitívnejšej atmosféry. Agentúra nám opäť navrátila pôvodný výhľad na úrovni stabilného A+. Takýto výhľad znamená, že sa predpokladá do budúcna stabilný vývoj ekonomiky a verejných financií. Rovnako sa taktiež predikuje, že by nemal nastať nejaký výrazný odklon od makroekonomických či fiškálnej udržateľnosti. Ovplyvňuje to najmä úrokové sadzby vydávaných štátnych dlhopisov. Čím vyššie a pozitívnejšie hodnotenie, tým sa zvyšuje dôvera investorov, s ktorou sa viaže teda aj nižší úrok. Pri prvej aukcii štátnych dlhopisov v roku 2021 bola súhrnná emitovaná suma na úrovni 552,2 milióna eur pri priemernom požadovanom výnose od -0,5% až po -0,3% (čo je oproti predošlým mesiacom i niečo vyššie %) so splatnosťou 7-11 rokov. Zmena teda nastala na základe toho, že sa s veľkou mierou istoty predpokladá slovenský návrat k oživeniu ekonomiky vzhľadom na pandémiu. Taktiež by malo prísť k lepšiemu a efektívnejšiemu prerozdeľovaniu eurofondov a využitiu pomoci z Plánu obnovy. Obidva stimuly by mali našej ekonomike pomôcť k rozbehu. Okrem toho je pozitívnou správou aj to, že si Slovensko dokázalo udržať aktivitu najväčších priemyselných parkov a tak sa nemusela zastaviť výroba, čo by expanzii hrubého domáceho produktu nepomohlo. Celkovo HDP Slovenska ku koncu roku 2020 kleslo o 2% menej ako sa očakávalo, čiže na 6%. Okrem S&P máme od agentúry Fitch od novembra 2020 zhoršený výhľad zo stabilného na negatívny a agentúra Moody's nám od septembra 2019 stabilný výhľad A2 nezmenilo. (pd)

Rating	Slovensko	Poľsko	Česko	Maďarsko
Standard & Poor's	A+	A-	AA-	BBB
Moody's	A2	A2	Aa3	Baa3- positiv
Fitch Ratings	A – negative	A-	AA-	BBB
DBRS	A -high	A	-	-

Decembrový vývoj cien vo výrobnej sfére

Ceny tuzemských priemyselných výrobcov rástli v decembri 2020 celkovo o 0,4%. Z pohľadu celého roka vzrástli ešte vyššie, až o 0,8%. Čo sa týka jednotlivých zložiek, ťažba a dobývanie mali v decembri medziročný rast 1,8% a priemyselná výroba poklesla o 2,6%. Spomedzi priemyselnej výroby bol najvyšší rast cien zaznamenaný v dodávkach plynu, elektriny, pary a studeného vzduchu o 5,1%, ich význam v celkovom indexe je dosť výrazný a tak dokázal vykompenzovať aj napríklad takmer 20% pokles výroby koksu a rafinovaných ropných produktov. Dodávky vody, čistenie, odvod, odpady a služby o 3,2%, výroba elektrických zariadení o 3,7%,strojov o 3,5% či výroba textilu o 1,3%. S opačným, teda klesajúcim trendom boli zložky ako: výroba potravín, nápojov o 1,2%, chemikálii a chemických produktov o 3,2% alebo výroba kovov a kovových konštrukcií o 2,3%. Pokiaľ ide o exportné ceny priemyselných výrobcov, tie naopak za celý rok ako celkové klesli o takmer 1,1%, čo naznačuje že slovenskí exportéri v minulom roku nemali priestor na zvyšovanie cien ale práve naopak sa ich konkurencieschopnosť znížila. (pd)

Európska investičná banka - stop fosílnym palivám

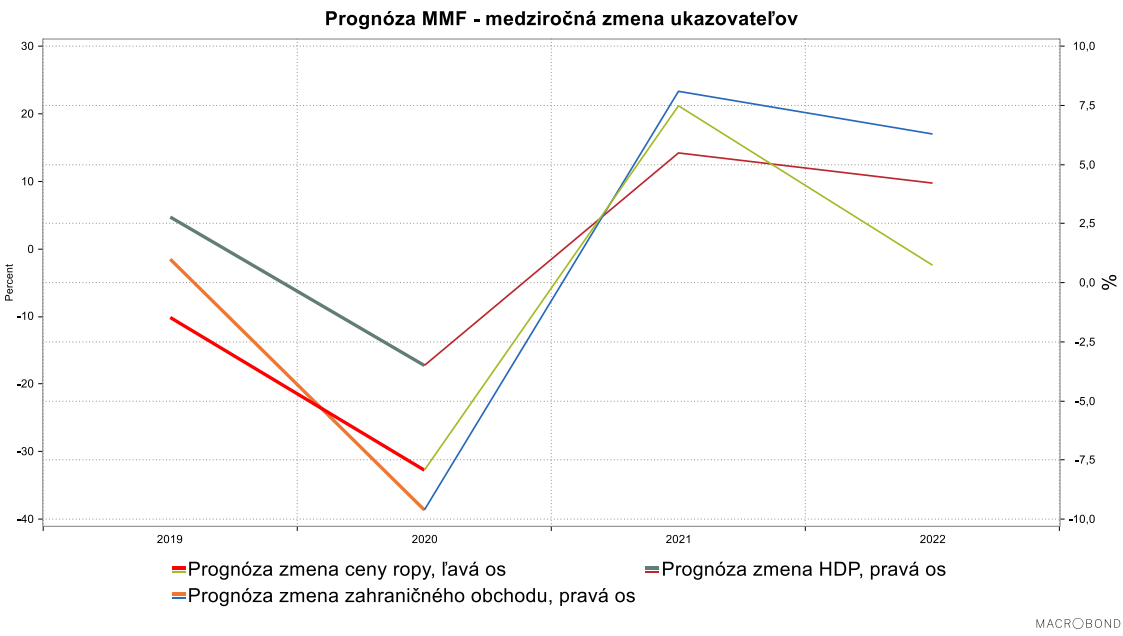
EIB sa pred rokom zaviazala, že do roku 2023 ukončí financovanie zemného plynu. Banka sa nakoniec rozhodla, že dá stopku plynu o dva roky skôr, a to už v tomto roku. Štáty EÚ sa v Európskej zelenej dohode zaviazali, že do roku 2050 znížia emisie skleníkových plynov na nulu. To predpokladá postupné ukončenie využívania fosílnych palív. Viaceré krajiny vrátane Slovenska chcú na ceste k nulovým emisiám pokračovať vo využívaní plynu, ktorý by tým získal status „prechodného paliva." EIB sa v novembri zaviazala, že 50% jej investícií bude smerovať na podporu boja s klimatickou zmenou a ochranu životného prostredia a do roku 2030 plánuje na tieto investície uvoľniť 1 bil. eur. Podľa pravidiel banky majú v súčasnosti nárok na podporu iba plynové elektrárne, ktoré produkujú menej ako 250 gramov CO2 na kilowatthodinu. EIB v snahe o dekarbonizáciu svojho portfólia do konca tohto roka postupne ukončí financovanie všetkých fosílnych palív. Slovensko však v dohľadnej dobe s využívaním zemného plynu nekončí. Na európskej úrovni patrí k štátom, ktoré kritizujú viaceré politiky z dielne Európskej komisie smerujúce k ukončeniu financovania plynárenskej infraštruktúry z verejných zdrojov. Podľa slovenskej vlády bude zemný plyn práve kvôli rozvinutej infraštruktúre hrať dôležitú rolu pri prechode Slovenska na uhlíkovú neutralitu do roku 2050. Zastavenie investícií do zemného plynu však môžu predstavovať pre Slovensko problém hlavne, čo sa týka modernizácie zastaralej distribučnej siete, ktorú nám banka doteraz financovala. Výška tejto investície bola v hodnote takmer 0,5 mld. eur. V roku 2019 investície do fosílnych palív predstavovali 686 mil. z celkového rozpočtu 11,7 mld. Aj keď banka investície do tejto komodity zastaví stále sú to možnosti podať projekty cez súkromné banky, ktoré sa ale taktiež čoraz viac orientujú na zelenú ekonomiku. Aj keď sa ceny zemného plynu počas zimného obdobia zvyšovali, trh s touto komoditou ma vysokú mieru volatility a preto sa vývoj ceny môže rýchlo zmeniť. Taktiež. ak EIB bude tlačiť investície do využitia iných zdrojov energie môže táto skutočnosť ovplyvniť dopyt po tejto komodite a stlačiť jeho cenu nadol. Ak sa ale obmedzí produkcia a ponuka na trhu pre krajiny, ktoré sú stále závisle na tejto komodite budú za ponuku ochotní zaplatiť vyššiu cenu, ktorá bude vplývať na vývoj indexu cien výrobcov a aj spotrebiteľov. (vj)

Januárový konjunkturálnych prieskum

Tento druh prieskumov sa vykonáva na základe riadiacich pracovníkov z rôznych hospodárskych oblastí a vyjadrujú ich subjektívny názor na vývoj ekonomických ukazovateľov. Aj na základe takýchto informácii sa potom investori vedia lepšie rozhodnúť kam alokujú svoje financie. Indikátor dôvery v oblasti priemyslu v januári poklesol o 4 percentuálne body kvôli poklesu objednávok či už zahraničných alebo domácich, očakávanému poklesu cien či zamestnanosti. Priemyselnú produkciu podľa respondentov môže brzdiť nedostatočný dopyt, no na základe terajších objednávok by mali mať podniky zabezpečenú prácu na minimálne 6 mesiacov. V oblasti stavebníctva je taktiež nálada podpriemerná a indikátor dôvery je na úrovni -47,5 p.b. Úroveň objednávok, zamestnanosť, ceny, aj trend stavebnej aktivity je v negatívnych hodnotách čo znamená, že toto odvetvie bude sa rozhodne v konjunktúre nenachádza. Čo sa týka prieskumu v službách, dôvera aj v mesiaci január opäť poklesla. Dôvodom môžu byť práve prísne zavedené opatrenia, ktoré tento sektor veľmi brzdia, najviac postihnuté sú ubytovacie a stravovacie služby či rekreácia a umenie. Indikátor dôvery klesol na -24,3 p.b., môže za to primárne znížený dopyt (-35 p.b), ktorý bude pretrvávať aj v najbližších obdobiach. Celkovo sa dá zhodnotiť, že medzi podnikmi práve nepretrváva najpozitívnejšie obdobie, no v aktuálnej situácii sa nedalo očakávať nič iné. Vyhliadky môžu zmeniť správne nastavené stimuly od štátu a zlepšenie epidemiologickej situácie. (pd)

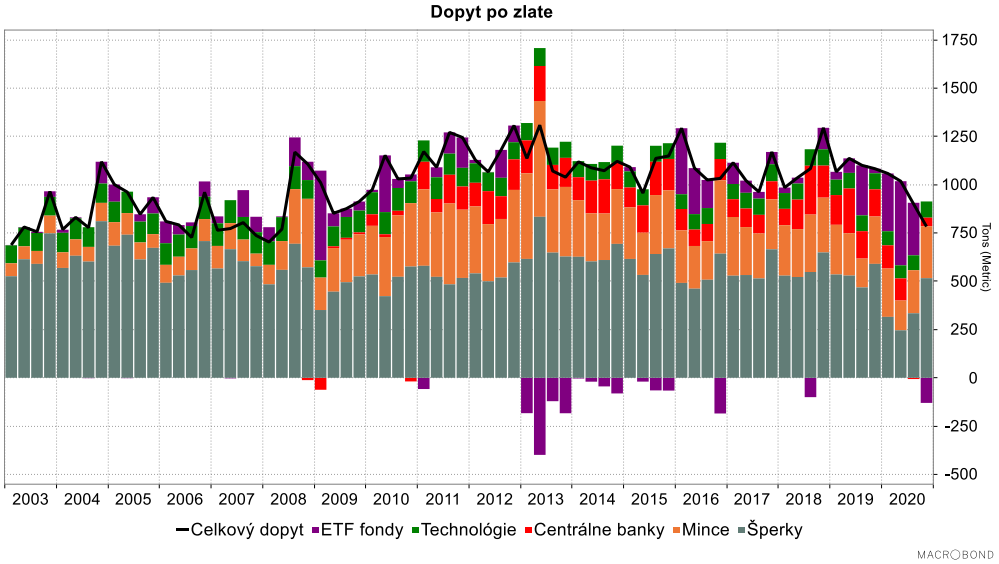
Zmena prognózy MMF

Medzinárodná finančná inštitúcia akou je Medzinárodný menový fond, ktorého poslaním je zabezpečovanie stability menového a finančného systému či analýza svetového hospodárstva zlepšil vyhliadky globálnej ekonomiky do roku 2021. Pôvodná jesenná prognóza sa pohybovala na úrovni rastu 5,2%, v januári sa však zmenila na hodnotu 5,5%. Zdá sa, že takýto zvrat spôsobila najmä nádej v podobe vakcín a taktiež to, že s pokračovaním roka má nastať vo viacerých krajinách výrazná hospodárska vzpruha v podobe rôznych stimulov. Za príklad sa dá uviesť USA, ktoré rokujú o schválení balíka pomoci v objeme dvoch biliónov dolárov pre svojich obyvateľov. FED tak na pokyn vlády USA opäť neváha a pokračuje v masívnom tlačení peňazí do obehu aj za cenu navyšovania dlhu. Navýšená hodnota svetového rastu však môže byť naviazaná na o 0,9% vyšší pokles roku 2020 ako sa dovtedy predpokladalo. Globálny pokles rastu na minulý rok sa teda v súčasnosti odhaduje na -3,5%. MMF súčasne upozorňuje na to, že hospodársky vzrast sa bude v rôznych krajinách líšiť. Závisieť to bude na tom aké efektívne budú politické zásahy na pomoc ľuďom počas krízy a zároveň aj to ako sa zdravotníctvo v tej, ktorej krajine podarí potiahnuť vakcináciu a udržať svoje pôsobenie v časoch najväčšieho vyťaženia. Kým v EÚ sa počíta v roku 2021 s priemerným rastom 4,2%, Čína ako „víťaz“ pandemickej krízy bude úspešne na 8,3% raste. Čína je zároveň jedinou krajinou sveta, u ktorej sa predpokladá rast reálneho HDP v roku 2020, a to až na úrovni 2,3%. (pd)

Trendy na zlatom trhu

Rok 2020 síce priniesol zlatu historické hodnoty cien na burze, no z pohľadu strany dopytu medziročne pokleslo o 14% na objem 3760 ton. Ročný dopyt sa v posledných rokoch priemerne pohyboval na úrovni 4000 ton, pričom v roku 2019 túto hranicu ešte prekonal. Čo sa týka jednotlivých zložiek dopytu, zlaté šperky boli v celkovom objeme 1400 ton, čo je o 720 ton medziročne menej. Takýto výsledok je rekordne nízky a pre dopyt znamená najväčší sklz keďže dopyt po šperkoch tvorí majoritný podiel súhrnného dopytu. Výrazne taktiež poklesol nákup centrálnych bánk na 272 ton (medziročný pokles 400 ton, čiže 60%). Stabilný zostal trh so zlatými prútmi a mincami v objeme 890 ton pričom ho potiahlo najmä oživenie v Indii či Číne, a taktiež zlato využívané v technológiách 300 ton. Skvelé výsledky však zaznamenali ETF fondy, ktoré dosiahli rekordný objem 877 ton, čo je o 500 ton viac ako predošlý rok. Zdá sa, že si tak investori skôr obľúbili túto alternatívu voči tradičnému investovaniu do zlata vo fyzickej podobe, prilákať ich mohla vyššia likvidita a nízke poplatky. Sklz však okrem dopytu nastal v dôsledku pandémie aj na strane ponuky, tá ročne poklesla o 4% na 4600 ton, spôsobené to bolo najmä prerušením ťažby. Do roku 2021 sa predpokladá oživenie dopadu, ktorý by mohol ísť ruka v ruke s hospodárskym oživením krajín. Čína a India ako krajiny, ktoré by sa mali z dôsledkov pandémie dostať skôr môžu opäť naštartovať svoj vysoký dopyt po zlatých šperkoch nakoľko sú súčasťou ich kultúry. Nie len však pandémia ale aj ceny mien ako je dolár, inflácia či úrokové sadzby budú mať na trh so zlatom veľký vplyv. (pd)

Vývoj na burze

Zásoby americkej ropy WTI poklesli o takmer 10 miliónov barelov, čo spôsobilo mierny nárast jej ceny. V uplynulom týždni sa tak pohybuje na hranici 53 dolárov za barel, pričom začiatok januárového mesiaca započala so 48 dolármi za barel. Čo sa týka európskej ropy Brent, jej trend je veľmi podobný tomu americkému a cena sa momentálne pohybuje na úrovni 55 dolárov za barel, čiže taktiež mierne zdražela. Dôvodom zdražovania obidvoch druhov môže byť viacero faktorov ako napríklad oslabenie amerického dolára po voľbách či nárast dopytu zo strany Číny. Taktiež sa OPEC+ dohodol na tom, že nebude navyšovať produkciu ropy. S poklesom ceny na burze bojujú momentálne aj drahé kovy, zlato zaznamenalo za posledný týždeň prepad o 15-20 dolárov za uncu, pričom sa momentálne pohybuje na úrovni 1843 dolárov za uncu. Rovnako je na tom aj striebro, ktoré od začiatku roka pokleslo z približne 26,5 dolára za uncu na 25 dolárov. Vysoko volatilným neprestáva byť ani kryptomena bitcoin, ktorej hodnota ku dňu 28.1 je na úrovni 32250 dolárov. Za jeden rok si tak dokázala nabrať takmer štvornásobok svojej hodnoty. (pd)

AKTUÁLNY VÝVOJ NA TRHOCH

EUR/USD

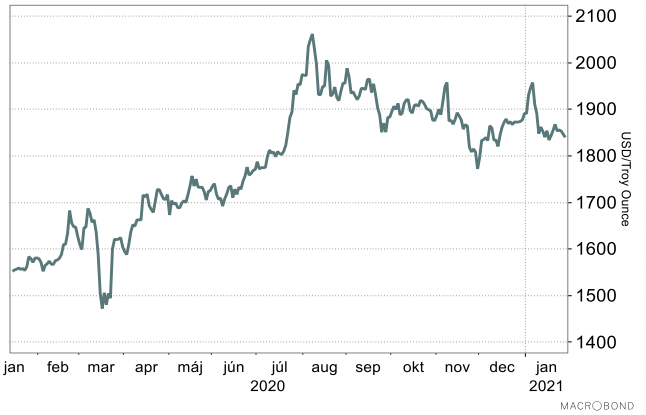
EUR/CZK

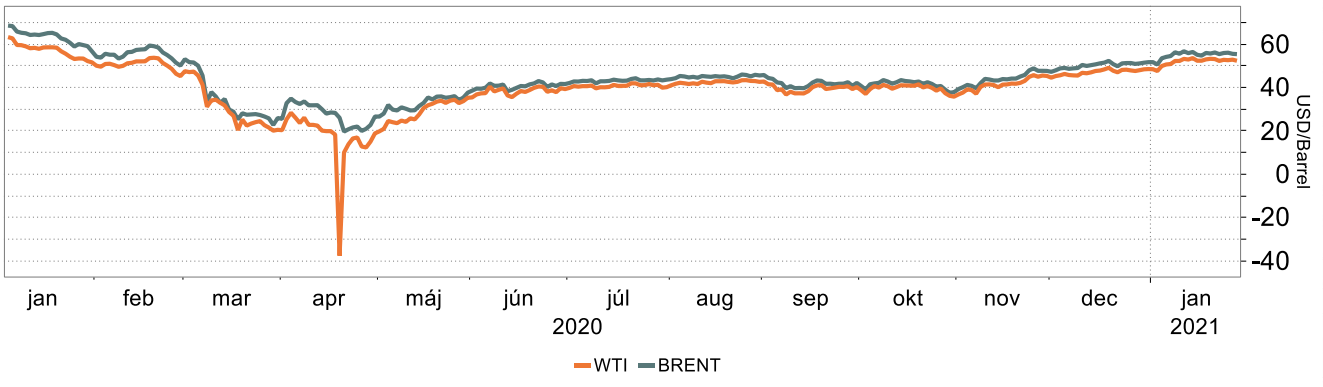
EUR/RUB

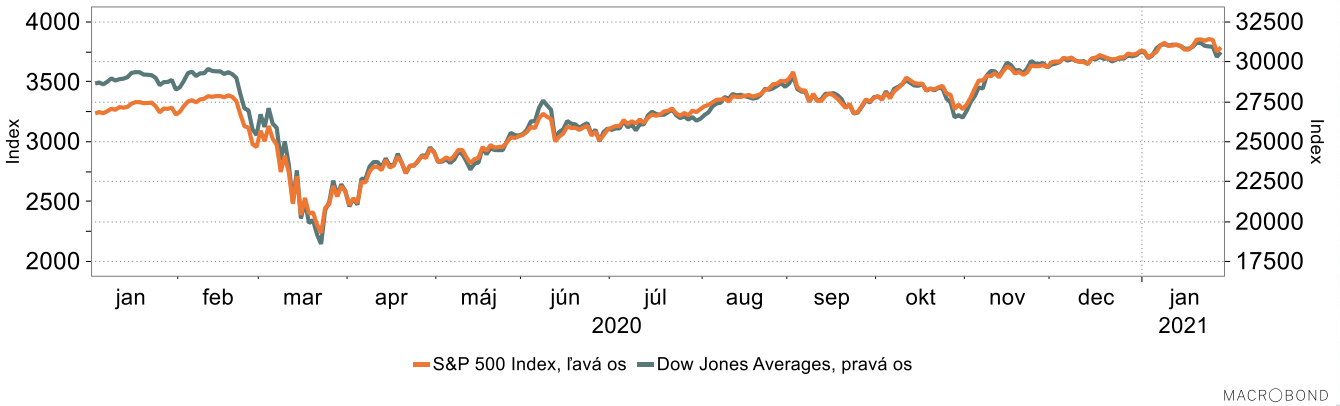
ZLATO

ROPA

INDEXY

SPRÁVY Z FINANČNÝCH TRHOV

→ Obchodník s módou Boohoo kúpil značku a webovú stránku Debenhams za 55 miliónov libier. Neprevezme však žiadny zo zvyšných 118 obchodov na ulici High Street ani jej zamestnancov. Dohoda však znamená, že v reťazci obchodných domov má zostať až 12 000 pracovných miest.

→ Akcie spoločnosti Ford Motor Company sa v stredu zvýšili na dvojročné maximum po minulotýždňovom úniku informácií o novom trende spoločnosti General Motors Company. Bojujúci výrobca má malý podiel na start-upe elektrických vozidiel (EV) Rivian Automotive, ktorý práve získal financovanie vo výške 2,65 miliárd dolárov, čím ešte viac podporil rastúci trend.

→ Aerolínie SmartWings podpísali trojročnú zmluvu s cestovnými kanceláriami Exim Tours a Fischer zo skupiny DER Touristik Eastern Europe. Kontrakt má hodnotu vyše deviatich miliárd českých korún – v prepočte viac ako 350 miliónov eur. Letecká spoločnosť bude klientov týchto známych cestoviek dopravovať do 50 destinácií.

→ Žiadosti o zamestnanosť sa znížili o 67 000 v USA, čo prekvapilo očakávania. Celkové žiadosti sa tak dostali pod 900 000. Je to však ešte stále vysoké číslo v porovnaní s pred-pandemickou úrovňou 200 000.

Tento dokument je publikovaný pre spoločnosti skupiny BENCONT , a môže byť reprodukovaný a ďalej šírený len s jej písomným súhlasom. Informácie v tomto dokumente boli získané z externých zdrojov, ktoré boli spoločnosťou považované za spoľahlivé.

Analytici:
Jozef Prozbík
prozbik@bencont.sk
Nebesník Martin
nebesnik@bencont.sk
Bruchánik Rudolf
bruchanik@bencont.sk

Junior analytici:
Vražda Ján
Ďurišková Petra
Majerčák Marco
Huňorová Júlia
Jakubovičová Viktória

Vajnorská 100/A
831 04 Bratislava
www.bencont.sk

BENCONT INVESTMENTS BENCONT GROUP BENCONT DEVELOPMENT